

PŘEDMLUVA / 9

I. MÍSTA Z DRUHÉ STRANY

MÁ KRAJINA PAMĚŤ? / 13

CESTA DO UNIČOVA NEBOLI O MEZEŘE MEZI PTÁKY / 20

ZPLANĚLÁ ZEMĚ / 28

ČESKÉ NIZOZEMÍ: KRAJINA HRANIC A PŘEDĚLŮ / 33

PRONÁSLEDOVÁNÍ ŤUHÝKŮ NA VYSOKÉ U PŘÍBRAMI / 63

VYKÁCEJ ALEJ A BUDOU SE TI ZDÁT JINÉ SNY / 67

ČERPAT SÍLU A PÍT ČERVÁNKY V KRAJINĚ DOMOVA / 72

KRAJ, KDE JSOU LIDÉ, STROMY A KAMENY STEJNĚ DŮLEŽITÉ / 75

HORAŽDOVICE – PŘÍJEMNÉ MĚSTO / 76

BUDEČ, ANTONÍN ZÁPOTOCKÝ A VNITŘNÍ SUDETY / 77

BOŘETICE: TEKUTÝ ČAS NA STARÝCH HORÁCH / 83

NE KAŽDÝ BLUDNÝ KÁMEN JE SKUTEČNĚ BLUDNÝ / 87

REKULTIVACE NA MOSTECKU / 90

SANTINI A ČAS BUBNŮ / 94

OLOMOUC – NEVIDITELNÉ MĚSTO / 99

PÁR MÍST / 115

II. PRÁVO NA KLIMATICKOU SVOBODU

PRÁVO NA KLIMATICKOU SVOBODU / 125

PLUH A MOR / 127

NOVÝ PROBLÉM: GLOBÁLNÍ CYKLUS DUSÍKU / 133

DĚŠIVÉ SUCHO: ZACHRÁNÍ NÁS PŘEHRADY, NEBO PÉČE O PŮDU? / 139

MALÁ VELKÁ VODA / 147

EKOLOGIE PRO BEDUÍNY / 149

EKOLOGICKÝ JAKO GENOCIDA / 153

KDYŽ STROMY POCHODUJÍ / 158

ZÁHADA PALEOCENNÍHO UHLÍKU / 164

MÁTKA KRAV A OTEC BAHNA / 166

NEUROTICA / 170

PŮDA JE NĚCO JAKO ZOOLOGICKÁ ZAHRADA / **173**
MALÁ DOBA LEDOVÁ A SOUČASNÉ TEPLÉ OBDOBÍ / **177**
STARÁ A NOVÁ PŘÍRODA / **182**

III. SVĚT JE RYCHLEJŠÍ NEŽ MY

EVROPA ZA DVACET LET – ŽIVOT UŽ NIKDY NEBUDE TAK SNADNÝ / **191**
DEPRESE JAKO PANDEMIE / **195**
EKONOMIKA BEZ TRHU / **199**
FETIŠE A FAKTA / **201**
CO FORMUJÍ INFORMACE? / **203**
CO POTŘEBUJÍ VĚDA A FAZOLE NEJVÍC? / **205**
PIRÁTSKÁ KOPIE BOEINGU 747 / **207**
VÁŽENÝ PŘÍTELI / **209**
CO PRAŽÁCI NEVĚDÍ O SVĚTĚ / **211**
VOLBY NA DOLNÍM TOKU PARANÁ / **213**
PROČ UŽ SI SKORO NEVYPRÁVÍME VTIPY? / **215**
PŘIVÁZAT SE KE KATEDRÁLE / **217**
ROZDÍL MEZI SÁGOU A DYNASTIÍ / **219**
SVĚT NA VÝCHOD OD OÁZY / **222**
KÁHIRA, PÁTEK, PRAVÉ POLEDNE / **225**
REVOLUCE POVRCHU: ÚSPĚŠNÝ JAKO ASFALT / **227**
VÝCHOZÍ SITUACE / **233**
MÍSTO DOPADU / **238**

KRESLIT ZPĚV PTÁKŮ: K ILUSTRACÍM OLGY KARLÍKOVÉ / **243**

■ Po Novém roce se stavuji v nakladatelství, kam nesu svoje novoroční přání. Číním tak osobně, protože jednak chci pozdravit redakci, jednak mi na té lahvi fernetu nedržely poštovní známky. V redakci se mne ptají, zda letos dodám nějaký rukopis, a já odpovím, že chci žít, a ne psát a vydávat knížky. Kniha je tolik a jsou drahé skoro jako za první republiky! Proč bych měl zmnožovat obecný zmatek všech písmenek světa?

Pak si ale uvědomím, že od vydání *Knihy míst* uplynuly tři roky a že se mi mezitím nahromadilo několik textů, které jsem schopen číst znovu. Některé z nich tiskem nevyšly, ostatní byly většinou redakčně upravovány a kráceny, nyní by se tedy mohly objevit v původním znění. Napadá mne, že pokud bychom dokázali vydat takovou knihu, kterou by si lidi strčili do baťohu a vzali s sebou na cestu, a která by po návratu domů byla poznamenána strukturou užívání a stala by se skvrnitým autorským objektem, zprohýbaným a vonícím po krajině a rozlitém pivu, tak by to za to možná stálo...

V této knize navazuji na svá předešlá díla. Zabývám se místy, životním prostředím a klimatem. Dokonce se opatrně věnuji i popisu světa při velkém skoku dopředu, při němž jsme se víc soustředili na výkon než na to, kam skáčeme. Nyní se po letech na hřbitově smějeme vlastní nešikovnosti.

Ilustrace pocházejí z pozůstalosti malířky Olgy Karlíkové, která třicet let pozorovala ptáky a soustředěně zaznamenávala jejich zpěv, pohyb hejn a skrze ně přišla k jemnému světlu, které nás obklopuje. Zatímco píšu, venku padá našedlý sníh, stejně jako padal miliony let. Vše je na svém místě.

Václav Cílek,
Praha a Káhira Vítězná na Nový rok 2008